

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3.0 Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност Организация и управление

Автор на дисертационния труд: *Арбен Мухамет Търстена* докторант (задочен) към катедра „Мениджмънт и маркетинг” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: Маркетингов мениджмънт в сферата на земеделските услуги

Рецензент: проф. д-р Катерина Ангелеска-Найдоска, Македонски университет Скопие, Социални, стопански и правни науки определена за член на научното жури със заповед № РД-16-957 / 24.10.2018год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Арбен Мухамет Търстена е роден на 22 септември 1981г. в гр. Прищина, Република Косово. Той е получил магистърска степен, специалност мениджмънт и информатика в Университет Прищина, Косово. Към момента заема длъжността асистент в Университета по приложни науки Ферзай, Косово. Преподавателската му дейност е свързана с извеждане на лекции и провеждане на практически занятия по дисциплините Основи на маркетинга, Маркетингови стратегии, Международен маркетинг.

2. Актуалност на проблема.

Темата на дисертационния труд е актуална, тъй като секторът на услугите се развива динамично и неговият дял в структурата на националните икономики нараства в световен план. Услугите насочени към производствените сектори оказват положително влияние и могат да ускорят икономическото им развитие. В тази връзка на обслужващите дейности трябва да се обърне специално внимание и да се изследват възможностите за тяхното ефективно управление. Земеделството на Косово се развива успешно през последните години, което поставя необходимостта от предлагане на услуги, важни за неговото функциониране. Спецификата на земеделския сектор изисква прилагане на управленски подходи, които отчитат особеностите на пазарната среда и

улесняват процеса на взаимодействие между пазарните субекти. Докторантът се насочва към разглеждане на същността и спецификата на услугите, и приоритетите им при обслужване на земеделците в Косово. Тематиката е от важно значение за развиващата се икономика на страната.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и се отнася до установяване на факторите, подобряващи прилагането на маркетингов подход в управлението на предлагането на земеделски услуги. За реализиране на целта са определени 5 задачи, които са обвързани логически и позволяват работата да има завършен вид.

Докторантът е формулирал работна хипотеза, че прилагането на маркетингов подход в условията на глобализация и нарастване на конкуренцията е предпоставка за подобряване на предлагането на услуги на земеделските производители. Това се постига чрез извършване на анализ на бизнес средата и проектиране на стратегически маркетингови дейности, които са съобразени с особеностите на обслужвания сектор.

В изследването са използвани подходящи методи за анализ, които коректно са подбрани и приложени. При изследване на проблематиката са използвани методи за ретроспективен анализ, ситуационен анализ, сравнителен анализ и прогностичен анализ.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Докторантът е използвал широка гама от средства за онагледяване и обобщаване на получените резултати в таблици, графики и схеми, които му позволяват коректно да систематизира и обективно да представи получените резултати.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

При работата си по дисертацията, докторантът е проучил основна част от съвременната специализирана научна литература във връзка с теорията на маркетинговото управление и възможностите му за прилагане в сферата на услугите. Коментирани са и са представени мнения на известни автори, като на тяхна база е формирано авторовото разбиране по изследвания проблем.

Докторантът дефинира и коректно използва термините. Арбен Търстена успешно обобщава състоянието и проблемите на фирмите предлагащи услуги на земеделските стопанства в Република Косово. Това му дава възможност да формулира конкретни изводи за функционирането на пазара и да се структурира работещ подход за неговото развитие.

6. Приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд "Маркетингов мениджмънт в сферата на земеделските услуги" съдържа следните по-съществени приносни идеи и решения.

Научни приноси

1. Разработена е методологична рамка за прилагане на маркетингов подход при управление на предлагането на услуги.
2. Съществуващите в теорията и практиката маркетингови стратегии и подходи са адаптирани, съобразно спецификата на земеделския сектор, което е предпоставка за успешното им приложение.

Научно-приложни приноси

1. Установени са основните рискове, които съпътстват предлагането на селскостопански услуги и които трябва да бъдат инкорпорирани в маркетингови стратегии.
2. Анализирани са практики на маркетингов мениджмънт при предлагане на застрахователни услуги на земеделските производители.
3. Направени са предложения за подобряване на маркетинговия мениджмънт в застрахователните компании, обслужващи земеделския сектор.

7. Критични бележки и въпроси.

Нямам критични бележки и въпроси.

Към докторанта имам препоръка да осъществи сравнително изследване по проблемите на дейностите, обслужващи земеделския сектор в рамките на няколко балкански държави.

8. Публикувани статии и цитирания.

По темата на дисертацията докторантът е публикувал две статии, което е изискуемия минимум за придобиване на образователно-квалификационната степен доктор. Докторантът има участия в международни конференции и е изнасял доклади по проблеми свързани с темата на дисертационния труд.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Арбен Мухамет Търстена** образователната и научна степен "**доктор**" по научната специалност
Организация и управление

Дата: 5.11.2018

РЕЦЕНЗЕНТ: КАТЕРИНА АНГЕЛЕВСКА - НАЙДЕС

(.....
.....
.....)